

1. Ekvatorial iklimin görüldüğü alanlar her gün sıcak, bol yağışlı ve her yer yemyeşil ormanlarla kaplıdır. Tropikal yağmur ormanlarını oluşturan ağaçların boyları 50 metreyi aşmaktadır. Bölgede ormanların fazla olmasına bağlı olarak ahşap evler yaygındır. Sıcaklık ve nem o kadar fazladır ki yılın büyük bölümünde ince kıyafetlerle zaman geçirilebilmektedir. Ayrıca bu bölgede bol miktarda hindistan cevizi, mango, kakao vb. tarım ürünleri yetiştirilmektedir.

Metne göre Ekvatorial iklimin görüldüğü yerlerde;

- I. İklimin doğal bitki örtüsüne ve insan yaşamına etkisi vardır.
- II. Konut yapımında çevredeki malzemelerden yararlanılmaktadır.
- III. Tarımsal faaliyetlere dayalı sanayi gelişmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

2. Dünyada farklı iklimlerin yaşanması farklı bitkilerin, tarım ürünlerinin ve yaşam tarzlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Yaşanılan iklim özelliklerine bağlı olarak giyindiğimiz kıyafetler, içinde yaşadığımız evlerin yapı malzemeleri ve ekonomik faaliyetler de çeşitlilik göstermektedir. Örnek olarak yıl boyunca sıcak ve yağışlı iklim bölgesinde yaşayan insanlar ince kıyafetleri, soğuk iklim bölgesinde yaşayan insanlar ise kalın kıyafetleri tercih ederler.

Buna göre verilen metinde dünyada yaşanan farklı iklimlerin aşağıdaki özelliklerden hangisini etkilediğinden bahsedilmemiştir?

- A) Tarım ürünlerinin çeşitliliğini
- B) Toprak oluşumunu ve verimliliğini
- C) Konut malzemelerinin farklılığını
- D) Ekonomik faaliyetlerin gelişmesini

3. Canlıların yeryüzüne dağılışını etkileyen en önemli faktör iklimdir. Hayvan türleri yaşam ortamlarını iklime göre göre seçerler. Sıcaklık koşulları da hayvanların dağılışı üzerinde belirleyici bir faktördür.

Buna göre görsellerde verilen hayvanlardan hangisi diğerlerine göre farklı bir iklim bölgesinin karakteristik özelliklerini yansıtır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV

4. Bir öğrenci Ekvator çevresinin özelliklerini araştırmış ve şu notları almıştır. "Burası her gün sıcak, bol yağışlı ve her yer yemyeşil ormanlarla kaplıdır. Tropikal yağmur ormanlarını oluşturan ağaçların boyları 50 metreyi aşmaktadır. Bölgede ormanların fazla olmasına bağlı olarak ahşap evler yaygın olarak kullanılmaktadır. Sıcaklık ve nemin çok fazla olması nedeni ile yılın büyük bölümünde ince kıyafetlerle zaman geçirilebilir. Ayrıca bu bölgede bol miktarda Hindistan cevizi, mango, kakao vb. tarım ürünleri yetiştirilmektedir."

Verilen metne göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Yoğun bitki örtüsü ulaşımı ve yerleşmeyi engellemiştir.
- B) Doğal bitki örtüsünün oluşumunda iklimin etkisi fazladır.
- C) İklimin doğal çevre ve insan yaşamı üzerinde etkisi vardır.
- D) Konut yapımında çevrede bulunan malzemelerden yararlanılmaktadır.

5. Benim adım İnuit, yaşadığım yerin hava sıcaklığı, canlı yaşamını olumsuz etkileyecek derecede düşüktür. Bu nedenle, soğuktan korunmak için kalın giysiler, kürkler giyeriz. Evlerimizi soğuğa dayanıklı malzemelerden yaparız. Ayrıca kar ve buzullar erimediği için tarım yapamayız. Kutup noktalarına yakın alanlarda en önemli geçim kaynağımız olan balıkçılıkla uğraşırız. Ulaşımında köpeklerin çektiği kızakları kullanırız.

Buna göre İnuit'in aşağıdaki yerlerden hangisinde yaşadığı söylenemez?

- A) Grönland B) Sibirya
C) Kenya D) Antarktika

6.

I. Yaşadığım bölgede yazın bol yağış vardır. Yıl boyu süren sıcaklıklar, kışın kuraklıkların yaşanmasına neden olur. Buna bağlı olarak yazın yağış, kışın kuraklık isteyen pirinç tarımı bölge halkının temel geçim kaynaklarından biri haline gelmiştir.

II. Yaşadığım yerde ülkemizin en önemli kömür yatakları bulunmaktadır. Kömür madeninin olması yaşadığım yerde sanayinin gelişmesini de sağlamıştır. Benim gibi birçok kişi geçimini madenlerde çalışarak sağlıyor. Engebeli bir arazi olmamıza rağmen madenler, nüfusumuzun artmasına neden olmuştur.

III. Biz sürekli yerlerin kar ve buzla kaplı olduğu bir bölgede yaşıyoruz. Toprak örtüsüne ulaşamadığımız için tarım da yapamıyoruz. Barınaklarımızı da her yeri kaplayan kar ve buzdan yapıyoruz.

IV. Yaşadığım yerin en önemli özelliği çöllerle kaplı olmasıdır. Çok sıcak olduğundan su kaynakları yok denecek kadar azdır. Su olmadığı için bitki örtüsü gelişmemiştir. Tarım da yapamayız. Ulaşımında susuzluğa dayanıklı develeri kullanırız.

Buna göre verilen bilgilerden hangisinde insanın yaşam koşulları üzerinde farklı bir etkiden söz edilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV

7. Aşağıda kutup iklimi ve yaşamı ile ilgili bazı görseller verilmiştir.

Verilen görsellere göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) İklim koşulları yaşam şartlarını etkilemiştir.
B) İnsanlar ulaşımında hayvanlardan faydalanmaktadır.
C) Yiyecek ihtiyaçları tarımsal faaliyetler ile sağlanmaktadır.
D) Kutuplarda kar ve buzullar geniş yer kaplamaktadır.

8. Dünya üzerinde Asya'nın güneyinde, Kutuplarda, Akdeniz çevresinde ve Ekvator çevresinde birbirinden farklı özelliklere sahip birçok doğal ortamlar vardır. Kimi yerlerde güneşlenme gün sayısı fazladır. Kimi yer, soğuk ve kalın buzullarla kaplıdır. Kimi yerde de sık ve gür ormanlık alanlar vardır. Bu farklılıklar insanların yaşamlarının da farklı olmasına neden olur.

Doğal ortamlardaki bu farklılığın en önemli nedeni aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Farklı iklim tiplerinin görülmesi
B) Kuzey Yarım Kürede karaların fazla yer kaplaması
C) Su kaynaklarının dağılımında farklılık olması
D) Ülkelerin farklı düzeyde gelişmesi

9. Hindistan ve çevresinde Muson iklimi, Kutup Bölgelerinde Kutup iklimi, Ekvator ve çevresinde Ekvatorial iklim, Akdeniz ve 400 enlemleri çevresinde Akdeniz iklimi etkilidir. Muson ikliminde belli dönemlerde sel baskınları meydana gelmektedir. Kutup ikliminin etkili olduğu yerler soğuk ve kalın buzullarla kaplıdır. Ekvatorial iklimde sık ve gür ormanlar vardır. Bu farklı iklim özellikleri insanların yaşamlarının da farklı olmasına neden olmaktadır.

Verilen özellikler insanların yaşamında aşağıdakilerden hangisi ile ilgili değişikliğe neden olmaz?

- A) Giyimde
- B) Konut yapısında
- C) Ekonomik faaliyetlerinde
- D) Yer altı kaynaklarında

10. Merhaba ben Tulugak. Kuzey Kutbu'nda Dünyanın en büyük adasında buzdan bir evde yaşıyorum. Köpeklerin çektiği kızakları ulaşım aracı olarak kullanıyoruz. Aydınlatma için lambalarımızda ayı balığı yağı kullanırız. Hava her zaman çok soğuk olduğundan sürekli çok kalın giysiler giyiyoruz.

Verilen bilgilerde aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Giyim-kuşam
- B) Ekonomik faaliyet
- C) Barınma
- D) Ulaşım

11. Ben Asya Kıtası'nın küçük bir ülkesi olan Bangladeş'te yaşıyorum. Pirinç çok sulu toprakta yetiştiği için yağmurun yağmasını dört gözle bekliyoruz. Ancak bazen çok fazla yağış, hayatımızı olumsuz etkiliyor.

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bangladeş'in Asya Kıtası'nda yer aldığına
- B) Ülkede pirinç dışında tarımsal üretim yapılmadığına
- C) Pirinç üretimindeki verimin yağışlara bağlı olduğuna
- D) Aşırı yağışların insan hayatını olumsuz etkilediğine

12. Merhaba ben Seyyid. Asya kıtasında Hindistan'da yaşıyorum. Yazın okyanustan esen ve nemli olan bu rüzgârlar Hindistan'da çoğu alçak alanın sular altında kalmasına neden olacak kadar çok yağış getirirler. Ülkemizdeki en büyük doğal afetlerden biri olan taşkınlar, birçok tarım alanının ve yerleşmelerin sular altında kalmasına yol açarak ekonomimizi kötü etkilemektedir. Diğer taraftan su kaynaklarının fazla olması ile sular altında kalan tarlalarda pirinç tarımı yapılmaktadır. Yazları yağışlı ve sıcak olan ülkemizde, kışlar oldukça kuraktır.

Seyyid'in verdiği bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Ülkesinde kış mevsiminde bol yağışlar görülmektedir.
- B) Yaz mevsiminde bol yağışların olmasının yararlı tarafları yoktur.
- C) Doğal afetlerin yaşanması ekonomiyi olumsuz etkilemektedir.
- D) Ülkesinde yıl boyunca yağışlı olan bir iklim yaşanmaktadır.

13. Muson ikliminde yazlar bol yağışlı, kışlar ise kurak geçer.

Buna göre Muson ikliminin hakim olduğu bir yerde aşağıda verilen tarım ürünlerinden hangisinin daha çok yetişmesi beklenir?

- A) Pirinç
- B) Buğday
- C) Pamuk
- D) Kırmızı mercimek

14. Ben Asya Kıtası'nın küçük bir ülkesi olan Bangladeş'te yaşıyorum. Pirinç çok sulu toprakta yetiştiği için yağmurun yağmasını dört gözle bekliyoruz. Ancak bazen çok fazla yağış, hayatımızı olumsuz etkiliyor.

Verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bangladeş'in Asya Kıtası'nda yer aldığına
- B) Ülkede pirinç dışında tarımsal üretim yapılmadığına
- C) Pirinç üretimindeki verimin yağışlara bağlı olduğuna
- D) Aşırı yağışların insan hayatını olumsuz etkilediğine

15.

- Kongo havzasında yıl boyunca yağışlar görülür. Ormanların fazla olması insanların evlerini ahşaptan yapmalarına sebep olmuştur.
- Kutuplarda yaşayan eskimolar kışın buzdan ve balina kemiklerinden yaptıkları İglo denilen kubbeli, geleneksel evlerde yazın ise çadırlarda yaşarlar.

Kongo havzasında ve kutuplarda yaşayan insanların farklı malzemeler kullanarak evler yapmalarında aşağıdakilerden hangisi daha etkili olmuştur?

- A) İklim şartları
- B) Yer altı kaynakları
- C) Teknolojik imkanları
- D) İnsanların ihtiyaç ve istekleri

16.

Ganalı birçok kadın gibi kırsal bir bölgede küçük bir çiftlikte yaşıyorum. Lahana, patates, muz, şeker kamışı gibi ürünler yetiştiriyorum. İhtiyacımdan fazla olan ürünleri kasaba pazarında satıyorum. Yıl boyunca hem sıcaklık hem de yağış fazladır. Bizde yaz, kış, ilkbahar ve sonbahar gibi mevsimler yoktur. Ülkemde sürekli yaz mevsimi yaşandığı için kışlık giysiye ve yakacağa ihtiyacımız olmuyor.

Grace Muthony'ın verdiği bilgilerde iklimin aşağıdaki hangi etkisine değinilmemiştir?

- A) Konut yapımına
- B) Giyecek ve yiyeceğe
- C) Ekonomik faaliyetlere
- D) Tarım ürünü çeşitliliğine

17. Eskimolar Kanada'nın kuzeyinde, Doğu Sibirya'da, Grönland'da ve Amerika Birleşik Devletleri'ne bağlı Alaska'da yaşarlar. Eskimolar kışları -40 derecede bile içleri sıcak olan, sıkıştırılmış kardan yaptıkları iglolarda, yazın da yine kendi yaptıkları çadırlarda yaşar. Yazın hava sıcaklığı en çok 13 derece olur. Bu soğuk iklimde Eskimolar soğuktan korunabilmek için avladıkları hayvanların kürklerinden yaptıkları kalın giysileri giyerler.

Eskimolarla ilgili verilen bilgilerde aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur?

- A) Eskimolar nerelerde yaşamaktadır?
- B) Eskimolar konutlarını hangi malzemeden yapmaktadırlar?
- C) Soğuktan korunmak için hangi önlemleri almışlardır?
- D) Ulaşım ihtiyaçlarını nasıl karşılıyorlar?

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	B	C	A	C	B	C	A	D	B
11	12	13	14	15	16	17			
B	C	A	B	A	A	D			

İl ÖDM sorularından derlenmiştir...

